

Dagmar Garciová: Jiří Kulhánek, Štěpán Kopřiva, František Kotleta: Komparace tvorby tří soudobých českých autorů sci-fi a fantasy literatury

(posudek vedoucího bakalářské práce na oboru Český jazyk a literatura na FF UK v Praze)

Cíl práce, její účel a směřování

Cílem práce je analýza akademicky dosud ignorovaných, ale čtenářsky v širokém „kultovním“ okruhu nesmírně oblíbených próz tří českých autorů, cíleně rozvíjejících postupy brakové literatury, s nimiž si ale zároveň pohrávají či je hyperbolizovaně tematizují. Práce tedy plní účel prvotního mapování. Proto lze myslím tolerovat její primárně popisný charakter, vytvářející přehledový text, v němž je účelem souhrnné představení tvorby, a ne detailní naratologická či jiná analýza.

Metodologie

Práce využívá tradiční a osvědčené postupy výkladu kulturně-historických jevů, jež dosud nebyly v akademickém diskursu zpracovány. Výklad je tedy založen na shromáždění biografických faktů a souhrnném představení děl se snahou o jejich výklad od roviny dějové až po jazykovou a s úsilím o nabídnutí typologického zařazení, opírajícího se o soudobé kategorie kyberpunku, steampunku či o pokusy postihnout obecné rysy fantasy literatury.

Práce s odbornou literaturou

Výklad se opírá o dostupnou odbornou literaturu, ať už akademického typu (Dědinová), nebo popularizační (Adamovič apod.). Výběr této literatury vychází z dostupného českého kontextu a nejde k široké (a tudíž i bezbřehé) oblasti zahraničních prací o fantasy či o brakové literatuře. Využití odborných zdrojů je vzhledem k tématu bohaté a práce je schopná i při této šíři zdrojů udržet vlastní výkladovou dikci; neskouzává k obsáhlému konspektování či parafrázování, ale drží si vlastní způsob traktování témat i styl. Rozsah zohledněné a citované literatury i způsob jejího využití patří myslím jednoznačně ke kladným stránkám práce.

Styl a prezentace

Práce se drží přirozeného jazyka, jak si jej žádá zvolený deskriptivně výkladový styl psaní. Je psaná uvolněným, popularizujícím způsobem, který nezabředává do hlubších analýz, ať už by se týkaly významů děl, typologizace nebo terminologické nosnosti a adekvátnosti. Výkladový tón je velmi svižný a práce plyne lineárně bez jakéhokoli zadrhávání. Plejáda vysvětlivek pod čarou tento tón podtrhuje – práce předpokládá spíše nezasvěceného modelového čtenáře, jemuž je třeba řadu svébytných rysů, pozorovatelných na tomto území, vysvětlit. Zde by myslím bývalo lepší nastavit poněkud rigidnější představu a výklad nastavit do poněkud náročnější a analytičtější podoby; Julesa Vernea či Karla Zemana opravdu není myslím třeba modelovému čtenáři vysvětlivkovou poznámkou představovat. Toto je daň napětí, v němž se práce ocitá: Její autorka je zjevně do zvoleného materiálu ponořena a má jej nejen zmapovaný, ale i promyšlený z hlediska toho, co chce říci. Rozpaky plynou z nejistoty, jak daná témata prezentovat, aby to splňovalo představu akademické práce.

Celkové hodnocení

Práci vnímám jako adekvátní žánru práce bakalářské: Prokazuje autorčinu schopnost najít si adekvátní téma a toto téma prezentovat způsobem, který je primárně popisný a občas zabere hlouběji do analytických zřetelů. Ve snaze dobře popsat vše podstatné pak místy práce jede až příliš rychle po povrchu (shrnutí vývoje upírského příběhu v literatuře od Stokerova *Draculy* ke *Stmívání* Stephenie Meyer v jednom devítiřádkovém odstavci). Práce myslím zdařile postihuje základní prvky, s nimiž daná trojice autorů konstantně pracuje – tedy způsob volby a konstruování postav, způsob zabydlování a proměn imaginárního světa a stereotypy, s nimiž si pohrávají či je svým čtenářům stvrzují a servírují. Zároveň ale je zjevné, že nejde o vyčerpávající analýzu, která by skutečně postihla vše podstatné, ale spíše o sondu, která zaznamenává to, na co při letu vymezeným prostorem narazila.

Na základě výše uvedeného **doporučuji tuto bakalářskou práci k obhajobě** a navrhuji její hodnocení známkou **velmi dobře**.

V Praze dne 19. 8. 2021

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.